בסוד שיח

"מפני שלא נהגו כבוד זה בזה"

מספר שבועות מרים יציאתי לשליחות בלונדון, עברתי על תיק הדוגמות של השליחה שאותו אמור הייתי להחליף. באחד מהמצתי כתוב, כי בשבת אחה"צ (בקיץ) מתקיים שיעור בגמרא ובו נוטלים חלק כ־3־4 צעירים. פרצתי בצ־חוק. האם בלונדון הגדולה זה מה שביתן להפיק: "כ־4־3 צעי־רים בשיעור גמרא בשבת"? כאשר התייצבתי על משמרתי כשליח, עשיתי שמיניות באוויר ועל הקרקע ולא הצלחתי להגדיל את המספר הזה, ולמרות להשריך את השליח שקדם לי, שהצליח לרכז 3־4 תלמידים.

נזכרתי בקטע השתצני הזה שליחה אותי עד באתי לב־רישבון, כאשר קראתי את הכתבה ב"מקור ראשון" מיום ששי שעבר תחת הכותרת: "הדגה של הרב ימצא אותו בסוף ביבה". הכתבה הזאת מרבנות הצבאית ובעומר בר־שה בלי האויר שריר ושלים, ומתוכנה עולה כי רבנים עלומי־שם, במכינות הקרמ־צבאיות, יזמו אותה. יש להניח כי כמה מהרבנים הללו, בימים אלה ממש, והבידו מלים בשיחות־שטר בפני תלמידיהם על משמעות מותם של תל־מידי רבי עקיבא על "שלא נהגו כבוד זה בזה", וריבוי על הצורך באהבת חינם, ברי־בוק חברים, בשמירת כבוד הזולת ובהבה מלים יפות הממונות בספרי המוסר העסקים ב־12 אלף חוצות תלמידים שהיו לרבי עקיבא. אמרו מה שאמרו לתלמידים, ורצו לאיתמר מוד ("מקור ראשון") לשפוך רסס בשמני של הרבנים הצבאיים והרבנות הצבאית.

לא הייתי נרדם לכתבה הזאת ב"מקור ראשון" אלמלא שיחת טלפון שקיבלתי מאחד הרבנים הצבאיים המשרת בי־חידה קרבית, שמאז פירסום הכתבה אין לו יום ואין לו לי־לה.

הנה הדיבור מהשיחה:

"אין יכלו כך לעלוב ברבנים הצבאיים. עמדתי בשיא הב־כלם מול חברי אותם פגשתי בשבת בבית הכנסת. הייתי לחם ביחידה קרבית ביותר ויש לי הסמכה מהרבנות הראי שית ("הילל שלמה"). מורי ורבי, הרב חיים דרוקמן שליט"א, אמר לי שהרב הראשי לצה"ל מבקש שנעשיש לו כתף, אז עכשיו לשדות הרבנות הצבאית. מעבר ל"סמיכה" יש לי תאר רים אקדמאיים שסיימתי בהצטיינות.

אני רוצה שתדע שהרבנים הצבאיים פועלים בנסיבות בהחם מלחי נסבלתי, אבל שותקים כדי לא לעורר את האר מרבנו, והם משוגעלים לעשות הכל בדיבי־נעם. רק לשם השוואה לקניין שלישות וחטיבתי יש: 1) ע. קשל"ת, 2) קצין כוחרות, 3) קצינת קורסים, 4) מש"ק נתונים, 5) קצינת ת"ש, 6) קצינת חינוך ושד מערכת נכבדה של פקידות. אני, רב צבאי וחטיבתי, בחטיבה קרבית, מתנהל תחת פיקודו של השליש החטיבתי והוא מתכבן לי את הלו"ז. אין לי רכב למ־שימות ולעניים המוזים מעמיד לרשותי רכב כי אני נחמד. אין לי מש"ק רת ואין לי שום קצינים המכו"ש (מוסמך כשי־רות) שוהא בקבע, והא אחד בנגרד האחראי על ארבעה מצ־בים וחשיפות נרחב אחת. גם והא בלי רכב. למרות כל זאת אני חברי נבונים למלא את הבקשות והאילוצים והכל במסירות־נפש ממש. חברי הרבנים הצבאיים באו מי־חידה קרבית ולכולם הסמכה לרבנות ושנות לימוד תורני שמם רב לא היה מתבייש בהן. נכון, ישנם גם רבנים צבאיים שלא שרתו ביחידה קרבית ולמשב יד־עתי, הרב הראשי הצבאי מחפש כל הזמן "בחורות" בתוך הצבא ביחידות הקרביות, כדי לשבצם כרבנים צבאיים.

אני מציע שיפתוח תיק תיק של הרבנים הצבאיים ויראו במה מדובר ובמי מדובר ואני בטוח שלא מצפה להתנצלות". עד כאן הרב הצבאי.

היה זה אריה ("לובה") אליאב שיום אחד פשט את בגדי היום־יום שלו ולבש בגדי מניטר החול דוקף עגלות בבית־ תולים תל השומר. כל זאת כדי לומר לציבור: גם זה חשוב וגם זה מכובד. אם ראשי המכינות הקרמ־צבאיות היו נהוגים כמו "לובה" – אדם בעל ע־כי מוסר נעלים, הרי שהיום היו יותר מכ־שים יותר משקי־דת ביחידות הצה"ליות וניתן היה להתגבר על קשיים סוציקטיביים ואובייקטיביים ביתר קלות. צה"ל של היום שסוף בחיילים שאינם יהודים ירימו את הגי־ש גודן וצ"ל ולשו לבלי שוב, לצערי, עד לביאת משיח צדקנו.

אין ספק כלל שאפשר להידבר במקום להשמיץ, וביזוזיה של הרבנות הצבאית כך בראש חוצות אינו תורם לכבודם של רבנים בכלל ושל הרבנים הצבאיים בפרט. ובראי שנד כוד שרק באמירנה ביקשו הרמטכ"ל שר הבטחון להבטיח את הרבנות הצבאית לאכ"א, ברוח אחדות "שינוי" והתקשורת המגשבת כאן בעצמה.

מעלם לא נפגשתי עם הרב הראשי לצה"ל ולא ראיתיו פנים אל פנים ונמנעתי מלשוחח עמו גם לקראת כתיבת שורות אלו. מהשיחות שקיימתי עם רבנים צבאיים ואחרים, אני מרשה לעצמי לקבוע שהחשד שהועבר לעיתונאי רצוף באי־דיוקים, בהגזת תמונת חלקיות ובהשמצות לשמן.

וכדי שאני לא יואשם בהשמצה, הנה המכתב הרצ"ב הנ" רבר בער עצמו, שאושר לי לפרסום על־ידי הרב רפי פרץ, ראש המכינה הקרמ־צבאית עצמונה.

"לכבוד תא"ל הרבי ישראל וייס
הרב הראשי לצה"ל
שלום,

הנושא: כתבה ב'מקור ראשון'

א. השבת פורסמה כתבה בענין הישיבה שהיתה בלשכת הרבצ"ר עם ראשי המכינות הקרמ צבאיות.

ב. רציתי לומר שהכתבה לא היתה על דעתי ולא בזמי־עצות איתי או עם ראשי מכינות אחרות אתם שוחחתי, והיא הביאה דברים שאני הרואי, חלק על נכונותם ומיצר מאוד על אופן הצגתם.

ג. זאת הזדמנות נוספת לחזק את ידי הרב, הזת כל הנמ־על האריך שהרב מחולל במשרד הרבנות הצבאית.

ד. אם בשטף העבודה ישנם נושאים הדורשים ליבון, לפ־לם לא יעשה הדבר דרך גורמים חיצוניים, אלא רק באופן אישי ומכובד כיאה וכראוי למעמדה של הרבנות הצבאית בעיני.

אני מחזק את ידיך מאוד בהמשך פריצת הדרך של הרב־נות הצבאית לליבם של חיילי ומפקדי צה"ל.

בהוקרה מיוחדת ובהערכה רבה
הרב רפי פרץ
ראש המכינה הקדם צבאית
"עצמונה"

ספירת יסוד

ביום רביעי שולף החלה ספירת יסוד (מסר שכימסר) על־פי הלוקח עשר הספירות לימי ספירת העומר. ונהגו המקובלים לעורר רחמים בצוותות ותיקנים על כל אלה שפגמו ביסוד (פיתרתי יצר המין) ומבקי שים לחזור בתשובה.

והיום המסוגל ביותר לתיקון היסוד והוא יום ב' הקודם, מ"א בעומר, "י־סוד שבישסוד". בלילה זה רבים יושבים ולומדים תורה ומקבלה כל הלילה.

בילקוט שמעוני בפרשת ויחי אות קס"א סוף דף ק"א וריש דף ק"ב מובא ממדרש אבכיר ח"ל: מעשה ברבי מתיא בן חרש שהיה יושב בבית המדרש ועוסק בתורה והיה זיו פניו דומה לחמה וקלסתר פניו דומה למ־לאכי השרת, שכימיו לא נשא עיניו לאשה בעולם. פעם אחת עבר שטן ונתקנא בו. אמר: אפשר אדם כמו זה לא תכוח אמר לפני הקב"ה רבונו של עולם רבי מתיא בן חרש מה הוא לפניך? אמר לו צדיק גמור הוא. אמר לפניו תן לי רשות ואסיתנו. אמר לו אין את יכול לו, אף על פי כן אמר לו לך. נדמה לו באשה יפה וכו' עמד לפניו. כיון שראה אותו הפך פניו ונתן לאחוריו. שוב בא ועמד לו על צד שמאלו הפך פניו לצד ימין. היה מתהפך לו מכל צד. אמר מתיא בן חרש אני שמא יתגבר עלי יצר הרע ר־ חטיאני. מה עשה אותו צדיק? קרא לאותו תלמיד שהיה משרת לפניו אמר לו לך והבא לי אש ומסמר. הביא לו מסמרין ונתנם בעיניו. כיון שראה השטן כך נזדעזע ונפל לאחוריו. באותה שעה קרא הקב"ה לר־פאל. אמר לו: לך לדפא את רבי מתיא בן חרש. בא ועמד לפניו אמר לו מי אתה? אמר לו אני הוא רפאל ששלחני הקב"ה לרפאות את עיניך. אמר לו הניחני: מה שהיה היה. חזר לפני הקב"ה אמר לפניו רבונו של עולם כך וכך אמר לי מתיא. אמר לו לך ואמור לו אני ערב שלא יש־לוט בו יצר הרע. מיד ריפא אותו ע"כ.

מבהיל. וכל זה שלא לפגוע ב"יסוד".

ולא ינק יום שלם

סיפר החסיד ר' מאיר לייב ז"ל מה ששמע מהחסיד הישיש רבי שלמה ברנד ז"ל מצפת שנטע כמה פעמים מצפת לסדיגורא. פעם ראה את בני האדמו"ר הזקן זי"ע הרבי מבראין והרבי מסדיגורא זי"ע בשהיו עוד ילי־דים קטנים עומדים בחצר הקודש ואומרים שרה"לה שומרת אצלם ומר־מים. בא גם הוא ועמד אצלם, ושמע ששואל הרבי מסדיגורא את אחיו אם הוא זוכר עוד מימי עודזהר כשהיו קטני קטנים. השיב שהוא זוכר כשהיה שוכב בעריסתו הקטנה, ומינקת שלו לבשה עצמה כדי ללכת לאיזה שמחה או חתונה, והניקה אותו מוב כדי שישקע בשנתו. "בשע־מדה ללכת הבישה עלי שוב וראיתה שאני עד, חזרה והניקה לי עוד פעם שלישי. והלכה שוב פעם חזרה כך כמה פעמים עד שפשטה מה שלב־שה ולא הלכה עוד כלל", ואמר כי היתה אשה כשירה.

אח"כ שאל הרבי מבראין גם הוא לאחיו מה אתה זוכר מקטנותך, הרי שיב כי אותו הניקה האם בעצמה, אעפ"י שהנגו לקחת מינקת בשכר כדי להניק הילדים, אבל הוא היה בן יקנים, רצונה האם להניק בעצמה. פעם בהניקה אותו רחקה אותו אמו עליה ונעץ אבנשוחית בה הפרשה המיכון שהבין שציער לאמו קיבל על עצמו תענית ולא ינק יום שלם.

כששמעה אותנתם שהה"לה מה שמדברים כעשה עליהם האמיה להם, אתם עושים עצמכם יותר גדולים מאאע"ה שהביד את בתיאו בן ב' שנים, ואתם בשהייתם יונקי שדיים הכרתם כבר להבחיל ית' השיבו לה האחים הקטנים מה הדידוש שיש לך, איזה אב היה לאברהם אבינו ע"ה תורת, ואיזה אב צדיק יש לנו?

שלא יצמצם בחיצאות יום שב

כתב השר"ע (סי' תקכ"ט ס"אנ) ואל יצמצם בחיצאות יו"ט. ובמ"ב (סק"ב) שכל מזונותיו של אדם קצובין לו מראש השנה, וזין מחיצאות שבחות ויומים טובים, שאם פיחת פחתין לו, האם מוסיף מוסיפין לו. ולי שון הגמ' בביצה (ט"ו ב"ג) "מאי 'בי חיזת ה' היא מעוכבת, אמר ר' יוחי בן משום ר' אליעזר בדבי שמעון, אמר להם הקב"ה לישראל, בני לזו עלי וקשו קדושת היום והאמינו בי ואני פודע". הנריך ביאור מזו הל' שון האמינו בי שבכאורים לשיש עפ"י מעשה שהיה בזמן החפץ חיים, ביהודי אחד שהיה חולה והיו לו חשמות בקיבה, והרופאים אמרו שאסור לו לאכול דבר שנשתהה אחר הבישול. ושאל את רבינו ה"חפץ חיים" זצ"ל אם מותר לו לאכול תמין בשבת, כי הרי לפי דברי הרופאים זה יכול להזיק לו. אמר לו ה"חפץ חיים" שבשאים אוכל לכבוד שבת "שבת היא מלוזקין" ולא יהא לו שום היזק. אבל, היהודי הזה לא נחה דעתו בזה ואמר: רבינו אבל אולי זה יזיק לי, אמר לו ה"חפץ חיים", אם כך שאתה חושש כל כך, צריך אתה לעשות את מה שהרופאים אמרו לך. ופירש האמר: אם אתה מקבל את דברי הרופאים, ומאמין בר־בים באמונה מוחלמת, אין ספק שלא יהיה לך שום היזק, אבל, אם אתה מפקפק בלבך, הרי השבת לא תגן עליך, והנה חייב לעשות מה שהרופאים אמרו לך. על דרך זה יש לפרש גם כאן: "אמר להם הקב"ה לישראל בני לזו עלי וקשו קדושת היום והאמינו בי ואני פודע". אם תאמינו באמת בלא שום מפקפקים, אני ואני פודע. וכן כתיב ירמיה י"ז ו': "ברוך הגבר אשר יבטח בה' והיה ה' מבטחו". כשבוטח בה' באמת או והיה ה' מבטח המיישו ומשיבו. מיבידע המצוה עם המלשיך זצ"ל ותלמידו בענין הבטחון.

("שלמי תודה" יום שבי, להג"ר בן ציון פלמן שליט"א).

schiffs@013.net.il

עורכת המוסף: שולמית בלום